

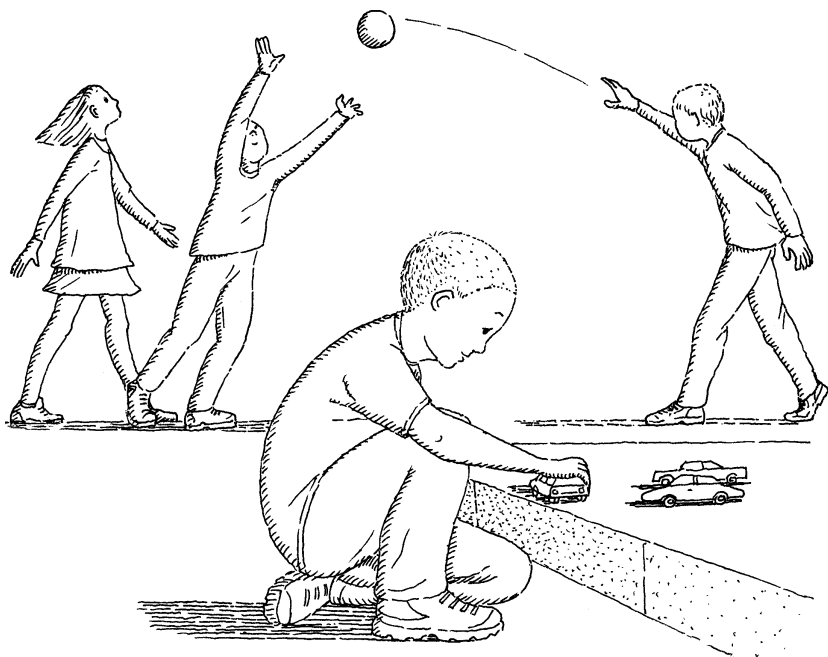
„I když rozumím slovům, které druhý řekne,
často nedokážu z jejich tónu hlasu poznat
skutečný smysl.“

„Jsem zmatený, když někdo vypustí nějakou jízlivou poznámku. Třeba když někdo řekne ‚Tak to je skvělý!‘, a myslí přitom přesný opak. Taky nerozumím některým metaforám, jako třeba ‚pracovat s vyhrnutými rukávy‘ či ‚necítit se ve své kůži‘. Stejný problém mám i s vtipy.

A to proto, že lidé s AS chápou slova a věty doslovně a nepředpokládají, že by mohly mít nějaký další význam. Pokud vidíte, že jsem vašemu vtipu či metafoře nerozuměl, pomůžete mi tím, že mi je laskavě vysvětlíte.

Také jen těžko rozpoznávám, jestli se mnou někdo mluví přátelsky, nebo si ze mě utahuje. Většina lidí to velmi snadno pozná, ale já ne. Proto jsem někdy hodně nervózní, a někdy se můžu i rozčítit, protože si myslím, že se na mě zlobíte, a přitom to tak není.

Vyznám se ve spoustě věcí, kterým třeba jiní lidé vůbec nerozumějí (například v matematice, dějepisu nebo v počítačích). A přesto vás prosím o pochopení, když někdy nerozumím věcem, které jsou pro vás zcela očividné a jasné. Když se to stane, necítím se dobře, a pak můžu říct něco, co vás rozčítí, aniž bych to měl v úmyslu. Řekněte mi, kdyby se to stalo.“

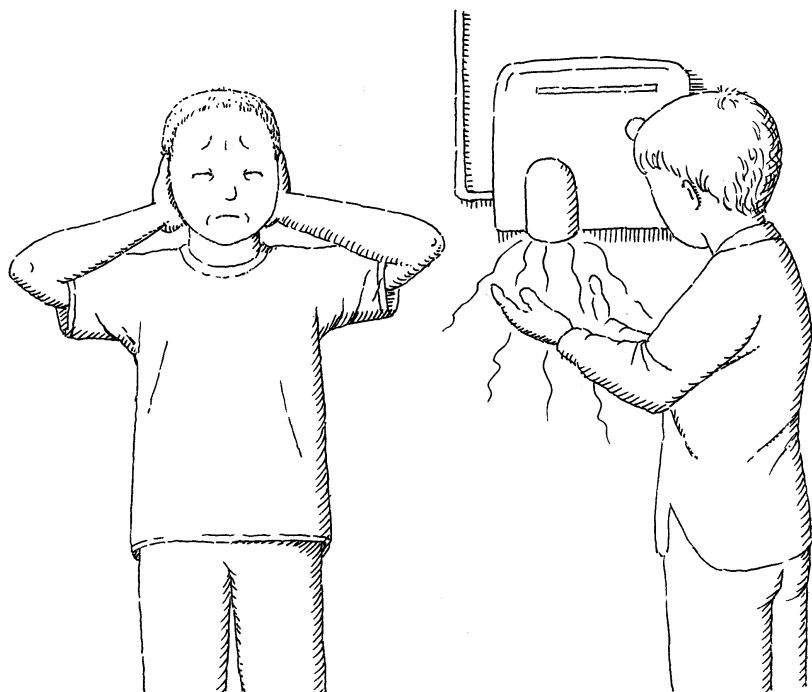
„Někdy si nedokážu bezstarostně
hrát s ostatními dětmi.“

„Není pro mě snadné naladit se na vlnu druhých lidí, a proto je pro mě obtížné si hrát s kamarády, střídat se při hře apod. Když mi není jasné, co druzí dělají nebo co ode mě očekávají, pak mám strach zapojit se do hry, a to i přesto, že se chci přátelit. Někdy se pro mě věci odehrávají příliš rychle a pak nevím, co mám dělat.

Může se proto stát, že jsem ochoten si hrát jen tehdy, když sám vyberu hru a sám určím pravidla. Není to proto, že bych byl namyšlený nebo panovačný. Jen mi to dává větší pocit jistoty a nejsem tolik zmaten cizími pravidly.

Pomůže mi, když mi připomenete, kdy je řada na mně, nebo když věnujete trochu víc času vysvětlení pravidel hry, kterou spolu chceme hrát.

A mějte prosím pochopení pro to, že si někdy potřebuji hrát v tichosti a o samotě. Svět mi někdy připadá příliš hlučný a chaotický, uklidním se, když jsem v takovou chvíli sám.“

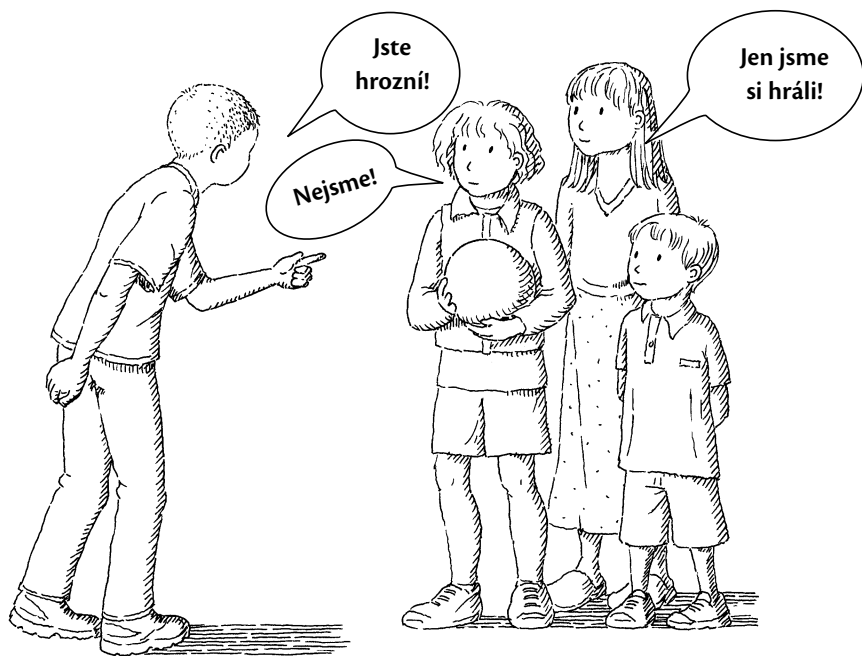
„Hlasité zvuky mě mohou i bolet.“

„Většina lidí s AS má problémy při vnímání některých věcí. Mohou mít příliš citlivé smysly – chuť, dotek, čich, zrak nebo sluch. To se projevuje u každého trochu jinak.

Někdo třeba nesnáší dotek určitého materiálu na své kůži. Někdo vnímá velmi zvláštním způsobem bolest – někoho bolí světlo, zatímco někdo necítí bolest tehdy, kdy by ji jiní cítili. Některým lidem s AS vadí určité vůně, chutě nebo struktura jídla. Mně například nejvíc vadí zvuky.

Když jsem v místnosti nebo v obchodě, kde je hodně lidí a je tam hluk, nebo když jsem na hřišti plném dětí nebo když na mě lidé mluví moc nahlas a rychle, tak je toho na mě prostě moc a můžu zpanikařit. Když se třeba najednou ozve hodně hlasitý zvuk, jako je například zvuk puštěného fénu na vlasy, tak mě z toho bolí uši. Pak si někdy uši zakrývám, abych je ochránil před bolestivými, chaotickými zvuky, a mám chuť utéct pryč.

Můžete mi pomoci tím, že nebudete příliš hluční a budete mít pochopení, když se třeba rozčílím jen proto, že jsem na hlučném místě.“

„Je pro mě náročné a složité být pohromadě s více dětmi najednou. Pak se umím i zlobit a chovám se tak, že to vypadá, že se nechci kamarádit.“

„Nejlépe je mi s jedním člověkem, kterého znám a mám ho rád. Někdy špatně chápu, co lidé dělají a také proč to dělají, obzvlášť když jsem součástí skupiny lidí. To se opravdu necítím dobře.

Když mi není jasné, co lidé dělají, cítím se hrozně a dokážu říct nebo udělat něco, co přátelé neříkají a nedělají. Ale vůbec to tak nemyslím: je to jen proto, že se cítím nepohodlně nebo v úzkých.

Někdy je kolem mě příliš mnoho zvuků a zrakových podnětů. Třeba když potkám víc nových lidí najednou, tak jen těžko rozpoznávám jejich tváře jednu od druhé a to je docela nepříjemné. Když je ve třídě rámus, špatně se soustředím a pak si třeba nevšimnu, že na mě někdo mluví. Není to proto, že bych chtěl být neslušný.

Většina lidí umí určité zvuky, obrazy nebo vůně odfiltrovat, ale protože mám AS, tak se mi to nedaří. Někdy je toho všeho na mě prostě příliš. Pak cítím potřebu být sám, schovat se někde a být potichu, to mi pomáhá uklidnit se.“